

- ◆ Információkkal kell megalapozni a vállalatok innovációs programjait. Ehhez olyan információk kellene, amelyek tükrében a vállalatok megbízonyosodhatnak termékeik *műszaki-gazdasági* színvonaláról.
- ◆ Információs segítséget kell adni a vállalatoknak ahhoz, hogy *technológiai* színvonaluk javításával is korszerűsíthessék termelésüket.
- ◆ Nagyon fontossá válnak az *anyagokkal kapcsolatos* információk. E téren rohamos a fejlődés, ezért elengedhetetlen, hogy a vállalati konstruktőrök és technológusok informáltsága naprakész legyen.
- ◆ A vállalatok — különösen a nemzetközi piacokra lépők — a jövőben meg sem moccanhatnak *kereskedelmi-közgazdasági* információk nélkül.

Az önálló információs intézmények jogi státusának esetleges megváltozása eddig nem került napirendre. Ám az előkészületben lévő vállalati törvény előbb-utóbb ennek végiggondolását is szükségessé teszi. A törvénytervezet egyik, a "közhasznú vállalatokat" elrendelő cikkelye mindenesetre alkalmas-

nak látszik arra, hogy hatálya az információs központokra is kiterjedjen. Ez — e központok munkájának jellegéből következően — "testhezálló" megoldásnak látszik.

Nehezebbnek tűnik annak megoldása, hogy az új körülmények közepette a központi információs intézmények miként és miből "éljenek meg", különösen ami a devizális eszközökhöz való hozzáférésüket illeti. Miközben hangsúlyozni kell "önfenntartó képességük" fokozásának szükségességét, hiba lenne, ha kizárólag önfinanszírozás alapján kellene működniük. Ahhoz, hogy funkcióiknak a kívánt mértékben és színvonalon tudjanak eleget tenni, az állami dotálásnak is "meghatározott szerepet kell játszania".

/KUBÍK, J.: VTEI v podmínkách pěstavby hospodářského mechanismu. = Československá informatika, 29. köt. 11. sz. 1987. p. 305—307./

(Futala Tibor)

Hogyan tovább a lengyel tudományos-műszaki információs rendszer fejlesztésében?

Lengyelországban még mindig nagy reményeket fűznek a tudományos-műszaki információs rendszer törvényi szintű szabályozásához, illetve ennek alapján a rendszer központosított irányításához és fejlesztéséhez. Ennek bizonyítéka, hogy a Tudományos és Műszaki Fejlesztési Bizottság (Komitet do spraw Nauki i Postępu Technicznego) 1986 végén tartott plenáris ülésére három információs dokumentumot is előterjesztettek. Ezek a következők voltak:

- ◆ a lengyel információs politika alapelvei,
- ◆ az információs törvény tervezete,
- ◆ a tudományos-műszaki információs rendszer 2000-ig szóló fejlesztésének irányelvei.

Az információs politikai alapelvek az információs tevékenységet a társadalmi-gazdasági fejlődés szerves részeként és a termelékenység növekedésének elengedhetetlen feltételeként kezelik.

Az információs törvény tervezete az országos információs rendszer kialakításának és működésének, az információs tevékenység finanszírozásának, továbbá a tájékoztató szakemberek társadalmi státusának legfontosabb kérdéseire tesz rendezési javaslatot.

A rendszerfejlesztési irányelvek a legkonkrétabbak. Abból indulnak ki, hogy a tudományos-műszaki információs rendszer elmaradottsága mind a potenciális szükségletekhez, mind a nemzetközi színvonalhoz mérve akkora, hogy feltétlenül fejlesztési prioritást kell számára biztosítani. A nyolcvanas évek elején átélt társadalmi-gazdasági válságot az információs rendszer az átlagosnál jobban szenvedte meg. Így: az információs intézmények és munkahelyek 22%-a megszűnt, több mint háromezer információs munkatárs hagyta el a pályát. A rendszer fejlesztésének és irányításának feladatát továbbra is az államnak kell magára vállalnia: a "mindenki a maga informáltságáért felel" jelszó nem állja meg a helyét. Ez utóbbival minden fejlett ország gyakorlata ellentétes.

Szelektív (sőt: nagyon szelektív) fejlesztéssel 2000-ig hét nagy programot kell a tudományos-műszaki információs rendszer keretében megvalósítani:

1. Az NTMIR-rel való együttműködésben, vele harmonizálva ki kell alakítani az országos adatbázisközpontot. Ehhez — a rendelkezésre álló feltételek gondos hasznosításával — már 1987-ben hozzá lehet kezdeni.

